

exigi velat textus in cap. *Jacobus, de simonia*. Concilium vero Lateranense in c. *Quum in Ecclesia eadem* generaliter prohibet quidquam exigi. (51. Verum Urbanus IV, alias V, Extravag. *Sane*, de simon. int. commun. non solum quidquam in privatam utilitatem exigi vetuit, sed et in usum pium; idque locum habere voluit, tametsi pecunia, vel alia res ex pura liberalitate, vel alia pactione daretur. (52. Quumque constitutio illa religiosas domos, ac Monasteria potissimum concerneret, Concilium Basileense sess. 21. §. 1. (53. id etiam in electione, postulatione, provisione, collatione, institutione et installatione, quorumcumque beneficiorum servari præcepit, et solummodo salaria Scriptoribus, Abbreviatoribus, et registratoribus Litterarum, seu Minutarum juxta modum laboris solvi permisit. (54. Licetque Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 15. de *Reformat.* innovaverit, imo corroboraverit prohibitiones hasce, abrogando quascumque contrarias consuetudines, (55. nihilo tamen minus limitationem addidit quoad ea, quæ in pios usus convertuntur. (56. Idque ipsum sanxit S. Pius V. in Constitutione, cui initium est *Durum nimis*, quam innovavit Innocentius XII (57. in Constitutione incipiente *Ecclesiæ Catholicæ*.

(58. Sunt qui tenent, Concilium Tridentinum non permittere nova condita statuta, quorum vigore exigi possit pro possessione Canonici aliquid in pios usus erogandum, sed si qua sunt statuta, eaque confirmata vel vere, vel præsumpte, tum consuetudines jam inductas tantummodo approbat, ut refutato *Oliua de For. Eccles.*, part. 3. qu. 6. num. 36. firmat Louvrex dissert. can. 2. sub num. 66. (59. Quod si Canonici talia nova statuta condere velint, ea non nisi auctoritate S. Sedis condere possunt, uti præter Louvrex ubi supra tradunt Garz. de *Benefic.* part. 8. cap. 1. n. 87. et duob. sequ. *Zipæus Jur. Pontific. nov.* lib. v. tit. de *Simon.*, num. 8. Plures vero in Folio S. C. Concilii interpretes in Leodien. Capitulationum 30 Septembris 1730, afferunt resolutiones tum ipsius S. C. tum alterius Episcoporum, et Regularium negotiis præpositæ, quibus probata videntur talia statuta sine auctoritate S. Sedis condita. In dicta tamen Leodien. Capitulationum ad 1. dub. Sac. C. Concilii interpretes improbavit hujusmodi statutum. At eo in casu agebatur de statuto condito secuta jam vacatione eorum Beneficiorum, quæ gravata fuere favore Fabricæ Ecclesiæ.

(60. Omittendum non est, quod Fagnanus in cap. *In ordinando*, num. 4. de *Simon.* et in cap. *Præterea*, n. 65. et 81. *Ne Prælati vires suas*, tenet valere statutum aut consuetudinem, cujus vigore aliquid in pios usus erogandum exigitur pro possessione Canonici, si ipsemet Canonici onere illo gravetur, ita ut ipsum tamquam Canonici inhærens post apprehensam etiam possessionem exigi possit; nequaquam vero si onus ipsum Canonici afficiat, adeo ut apprehendere nequeat possessionem, antequam sol-

vat integram summam præfinitam. Louvrex d. dissert. can. 2. n. 65. (61. distinctionem hanc subtilitati potius, quam veritati inniti contendit, censetque in genere sustineri statutum aut consuetudinem exigendi aliquid erogandum in pios usus, attentam dispositione Concilii Tridentini id permittentis correctis antiquis Canonibus. Idemque videtur sentire Tondut quæst. *Benefic.* par. 1. cap. 67. n. 6.

(62. Quoniam in nonnullis Ecclesiis, dum recipiuntur Canonici, examinari debent eorum qualitates, testes audiri, vel inspicere instrumenta, quæstionis est, an hoc saltem nomine exigi aliquid valeat. (63. Vide contrarias inter se opiniones apud Louvrex dict. dissert. can. 2. n. 67. et seq.

ADDITIONES NOVISSIMÆ.

(64. Cum Canonici et Episcopus unum quasi corpus sint, æquum apparet, ut ad electionem membrorum totum corpus concurrat.

(65. Hinc indubie factum, ut in nonnullis Ecclesiis Cathedralibus etiamnum hodie Canonice electio spectet ad Episcopum et Canonicos. At illud notandum, quod in illis Ecclesiis in quibus hæc collatio ad Episcopum et Capitulum spectat, non ubique eodem modo ad electionem Capitulum et Canonicos concurrant. (66. In aliquibus enim Ecclesiis Episcopi suffragium æquivalens suffragio Capituli; ita ut non simul capitulariter eligant Canonici et Episcopus; sed Episcopus separatim eligat, et Capitulum suum suffragium Episcopi suffragio æquivalens depromat, ideoque hoc casu et Episcopus et Capitulum suum jus, sive suffragium diverso loco, diversoque tempore vel modo dare possint; uti notat De Luca *De summa Beneficiorum*, num. 10. Episcopus nempe singulariter, Capitulum vero collegialiter. (67. Quia vero ob concurrentiam in diversas personas non raro difficultates oriebantur, laudabilis inolevit usus, ait citatus De Luca, hujusmodi juris exercitium dividendi per alternativam, seu per menses et tempora, ut quilibet nomine consortis totum jus absque hac discrepantia exerceat. (68. Plerumque autem hæc electio simultanea fit per Episcopum et Canonicos capitulariter congregatos, soletque Episcopus tamquam Caput Capituli proponere et concludere, eoque titulo suffragium decisivum in paritate habere; præter quod subinde habet suffragium absolutum. (69. Quod autem nonnunquam Episcopus interveniat ut Canonici, patet ex cap. 15. tit. *De concess. Præbendæ* in his verbis: « Nisi forte Archiepiscopus non ut Prælati, sed ut Canonici vobiscum jus habeat conferendi. » (70. Ulterius quemadmodum labentibus sæculis cæperunt Capitula Cathedralia se ab Episcoporum jurisdictione eximere, atque bona Capituli separare a preventibus Episcopi, et corpus suum ita distinguere, ut et etiam a negotiis suis omnino Episcopum excludere cæperint, ut nec ipsum Capitulum interesse sinerent; (71. non minus proinde, quod ipsum Episcopum ab electione Canonice etiam excluderint,

atque jus electionis tandem, conniventibus Episcopis, ad solos Canonicos, devolutum sit; quod consuetudine introduci posse probat Innocentius III. in Cap. 31. tit. *de Elect.*

(72. Sicuti naturale est, ut Canonici Cathedralis una cum Episcopo tamquam cum suo Capite eligant corporis sui membra: ita quoque jure communi electio Canonice Ecclesiarum Collegiarum spectare videtur ad Canonicos una cum suo Decano, aut illo, qui cum Canonicis unum Corpus, sive Capitulum constituunt; de jure vide Garziam, et ab eo citatos, de *Beneficiis* part. v. cap. 4. (73. Verum quia multæ Ecclesiæ Collegiatae aliquando fuere Regulares, electio Canonice etiam in pluribus illarum mansit apud solum Præpositum, tamquam qui tempore Regularitatis erat caput Congregationis: idque ad normam Regulæ Monachalis S. Benedicti, et Canonice S. Crodegangi, quæ Abbati, sive Præposito dant facultatem recipiendi Monachos et Canonicos; uti observat Thomassinus de *Discipl. Eccles.* part. v. lib. 2. cap. 9.

ADDITIONES CASINENSES.

(74. Quamvis Episcopus sine Pontificis permissione non possit Cathedralis vel Collegiatae Ecclesias instituere, uti sentiunt Garz., de *Benef.* p. 12. c. 5. Barbos. de *Canon. et dign.* cap. 2. Frances de *Eccles. Cathedr.* c. 3. per tot. tamen servata SS. Canonum consueta forma absque ulla licentia, libere potest novum Canonice erigere, reservato sibi, uti fieri solet, jure patronatus. Innocentius in cap. *Cum accessissent* de const. Caputaq. decis. 221. Bal. in cap. cum M. de const. Et uti propter fructuum diminutionem potest veteres Canonice extinguere, Lotter de *Re benef.* lib. 1. q. 14. et S. Cong. apud Pyrr. *Cor. in prax. Benef.* lib. 2. cap. 3. a num. 61. ita etiam potest vacantem Canonice propter fructuum redundantiam dividere. Zerol. in prax. Episc. verb. *Beneficium*, par. 1. vers. *ad dignitates assequendas*, circa fin.

(75. Formula erectionis, et collationis Canonice vid. verb. *Formule*.

ARTICULUS III.

Quoad ætatem in Canonice, et dignitatibus requisitam, et quoad tempus, intra quod tenentur suscipere ordines suis canonicibus et dignitatibus adnexos.

(1. Ætas requisita, et sufficiens ad obtinendum Canonice in Ecclesia Collegiata est ætas 14. annorum: Super his enim Canonice nihil innovavit Concilium Tridentinum, ut censuit S. Congregatio Concilii, teste Gallet. in *Margarita Casuum Conscientiæ*, verb. *Canonicus* 3. pag. 29. Cum Gonzalez ad regul. 8. Cancellariæ gloss. 5. n. 29. Piasec. in praxi nova Episcop. cap. 5. n. 21. pag. 350. Armendar. lib. 1. de *Ætate*, n. 8. Aloysius Ric. et alii passim; adeoque standum est pro his Canonice Juris communis dispositioni, secundum quam sufficit ætas 14. annorum pro his obtinendis; cap. *Nuper in ordinata* 35. juncta glossa

verb. *Pueri, de Præbend.* (2. Et hoc est intelligendum, si talis Canonice Ecclesiæ Collegiatae ex sua fundatione, vel statuto, aut consuetudine nullum requirat Sacrum Ordinem, alias deberet de illo providendus esse constitutus in illis Sacris Ordinibus, quos requireret talis Canonice; vel in ea ætate, qua intra annum a Jure statutum posset ad illos Ordines promoveri, ut cum Communi sentit Aloysius Riccius in praxi aurea resolut. 239. n. 3. (3. Et hæc ætas 14. annorum sufficit etiam in Collegiata, in qua spectat cura animarum Canonice non uti singulis, sed uti unitis. Sic decisum fuisse a Sacra Congregat. Concil. refert Gonzal. ad regul. 8. Cancell. in princip. num. 92. Riccius, Piasec., Barbosa, et tenet Rota part. 10. decis. 31. n. 33. (4. Si vero cura animarum totaliter spectet ad aliquem Canonice, vel Dignitatem particularem, requiritur ætas 25. annorum saltem inceptorum, cap. *Cum in cunctis*, 7. §. *inferiora de election.* cap. *Licet Canon. 14. de election.* in 6. ubi sic præcise statuitur: *Decernentes collationes de Parochialibus Ecclesiis his, qui non attigerint vigesimum quintum annum, de cætero faciendas, viribus omnino carere;* et Concil. Trident. sess. 24. de *Reform.* cap. 12. ubi dicit: *Nemo igitur deinceps ad Dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem 25. suæ ætatis annum attigerit.* (5. Hæc tamen ætas 25. annorum inceptorum requisita ad obtinendos Canonice, seu Dignitates, quibus subest cura animarum, non exigitur, nec est necessaria, quando Canonice, vel Dignitati cura animarum non subest principaliter, sed solum accessorie est ipsi unita. Sic decrevit Sac. Cong. Concil. his verbis: *Si aliqua parochialis esset unita alicui Canonice Ecclesiæ cathedralis accessorie, sufficiunt viginti duo anni.* Ita refert Gonzal. ad regul. 8. cancell. gloss. 9. num. 4. Galet. in *Margarita Casuum Conscientiæ*, verb. *canonicatus* 51. et verb. *Parochus*, Riccius, Garcias, et alii, et ita fuisse in Rota decisum refert Seraphin. decis. 1138. (6. Circa ætatem requisitam ad Dignitates sine cura in Collegiatis variant doctores, vide verb. *Ætas*, n. 24. et 25.

(7. Ætas requisita, et sufficiens ad Canonice Cathedralis, ubi est facta distributio Sacrorum Ordinum est illa quam exigit Ordo Canonice, id est ad Canonice Subdiaconalem ætas 21. annor. Diaconalem ætas 22. annor. et Sacerdotalem ætas 24. annor. cum omnes respective sint sic in tali ætate, ut infra annum possint ascendere ad ordinem a suo Canonice requisitum; sic expresse Tridentinum cit. sess. 24. de *Reformat.*, c. 14. ibi: « Neminem etiam deinceps ad Dignitatem, et Canonice, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine Sacro, aut sit initiatus, quem illa Dignitas, Præbenda, aut Portio requirit, aut in tali ætate sit, uti infra tempus a Jure, et ab hac Sancta Synodo statutum initiari valeat. » (8. Ad Canonice autem Cathedralis, ubi non est facta distributio Sacrorum Ordinum requiritur ætas annorum 22. inceptorum. Sic Sac.

Congreg. Concil. in una Algarb., ubi, sicuti refert Nicolaus Garcias de *Benefic.* par. vii, cap. 3, n. 29, censuit, « quod etiam in Ecclesia, ubi non fuit facta distributio sacrorum ordinum, requiritur, quod provisorius de Canonicatu, ad minus attingat 22 annorum aetatem, et quod collatio facta habenti 20 tantum, non valeat. » Sed ad minus debet esse constitutus in vigesimo primo anno, ita quod possit infra annum ad sacrum subdiaconatus ordinem promoveri, ut declaravit Sacra Congregatio Concil. die 4 Augusti 1634. (9. Aetas requisita ad dignitates, vel personatus, quibus nulla subest cura animarum in Cathedralibus, est aetas 22 annorum; sic Concil. Trident. sess. 24 de Reformat., cap. 12 ibi: « Ad ceteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, clerici alioquin idonei, et viginti duobus annis non minores adiscantur. » Qui anni viginti duo debent esse completi, taliter, quod neque Episcopus possit in hoc dispensare, ut censuit Sacra Congreg. Concil. 20 Septembr. 1631, dicens dignitatem in Ecclesia cathedrali non habentem animarum curam non posse conferri, nisi ei qui habuerit 22 annos completos, et Episcopum non posse dispensare. (10. Aetas vero requisita ad dignitates, seu Canonicatus, quibus subest cura animarum, seu regimen parochiale, est aetas 25 annorum saltem inceptorum; cap. *Cum in cunctis* 7, § *Inferiora*, de Election. cap. *Licet* canon 14, de Election. in 6, et Tridentinum citat. sess. 24 de Reformat., cap. 12, ibi: « Nemo igitur deinceps ad dignitates quas-cunque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem 25 suae aetatis annum attigerit. » (11. Et haec aetas 25 annorum inceptorum requiritur etiam ad dignitatem Ecclesiae cathedralis, cui fit distributio Missae cantatae per turnum infra hebdomadam, cum habeat onus annuum, ac proinde tenetur per se adimplere. Sacra Congregat. Concil. in Crotonien. 4 Decembris 1627. (12. Canonici supranumerarii possunt recipi in anno 14: sed adveniente tempore praebendae, debent esse in aetate integra. Sic praecise decrevit Sacra Congr. Concil. in Venafren. 13 Martii 1603.

(13. Canonici, qui in Cathedralibus, et collegiatis Ecclesiis obtinent Canonicatus, dignitates, vel personatus, quibus aliqui ordines sunt adnexi, tenentur eundem ordinem requisitum intra annum suscipere; Clement. *Ut ii* 2, de Aetate, et qualitate et ordine praeficiendorum; et Concil. Trident. sess. 22 de Reformat. cap. 4. (14. Adeoque promoti ad Canonicatus, dignitates vel personatus debent in ea aetate constituti esse, ut infra annum possint ad ordinem requisitum promoveri; Conc. Trident. sess. 24 de Reformat. cap. 14, ibi: « Neminem etiam deinceps ad dignitatem, Canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo ordine sacro, aut sit initiatus, quem illa dignitas, pra-

(1) Duplici ratione, uti scite animadvertit doctissimus Van - Espen, potest ordo adnecti beneficio,

benda, aut portio requirit, aut in tali aetate, ut infra tempus a jure, et ab hac Sancta Synodo statutum, initiari valeat. » (15. Aliter promotio, seu provisio erit nulla, ut expresse statuitur a Tridentino sess. 22 de Reformat. cap. 4, ibi: « Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam aetatem, et caeteras habilitates integre habere dignoscantur. Aliter irrita sit provisio. » (16. Et annus huiusmodi status ad se promoveri faciendum ad sacros ordines computari debet, non a tempore collationis factae, sed a die habitae pacificae possessionis, dummodo per provisorium non steterit, quominus antea possessionem perceperit, ut expresse respondit Sacra Congreg. Concil. his verbis: « Die 23 Septembris 1631. S. Cong. Cardinalium Concil. Tridentin. interpretum respondit, annum de se promoveri faciendum ad Sacros Ordines computari debere a die habitae possessionis, dummodo per provisorium non steterit quominus antea possessionem perceperit. R. Cardinalis Ubaldu. Franciscus Paulutus Sac. Congregat. Concil. Secretarius. »

(17. Canonici qui ad sacros ordines suis Canonicatibus, dignitatibus, vel personatibus annexos, se intra annum, justo impedimento cessante, promovere non faciunt, ex tunc, donec promoti fuerint, privantur voce in Capitulo, et dimidia parte Distributionum; Clementin. *Ut ii* 2 de Aetate et qualitate, ibi: « Illi vero, qui dignitates, personatus, officia, vel praebendas, quibus certi ordines sunt adnexi, pacifice nunc obtinent in eisdem Ecclesiis, vel obtinuerint in futurum, nisi (justo impedimento cessante) ad huiusmodi ordines, se promovere fecerint infra annum ex tunc, donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in capitulo habeant eorumdem. Ipsisque distributionum, quae dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, non obstantibus quibuslibet consuetudinibus vel statutis; poenis aliis, quae contra tales promoveri ad ordines recusantes statuuntur in jure, nihilominus in suo robore permansuris. » Et sic etiam fuit statutum, et innovatum a Conc. Trident. sess. 22 de Reformat. cap. 4, his verbis: « Ii vero, qui dignitates, personatus, officia, praebendas, portiones, ac quaelibet alia Beneficia in dietis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt adnexa videlicet ut alii Missas, alii Evangelium, alii Epistolas dicant seu cantent, quocumque ii privilegio, exemptione, praerogativa, generis nobilitate sint insigniti, teneantur justo impedimento cessante infra annum ordines suscipere requisitos, alioquin poenas incurrunt juxta constitutionem Concilii Viennensis, quae incipit: *Ut ii qui*; quam praesenti Decreto innovat; cogantque Episcopi diebus statutis dictos Ordines per seipsos exercere, ac caetera omnia officia, quae debent in cultu divino praestare, sub iisdem, et aliis gravioribus poenis arbitrio eorum imponendis (1). » (18.

scilicet aut actu, aut aptitudine vel potentia. Actu dicitur ordo adnexus beneficio cum ordo requiritur,

Imo Canonici ad requisitos ordines infra annum non promoti possunt aliis poenis etiam privationis puniri. Colligitur expresse ex cit. Clementin. *Ut ii* 1, de Aetate et qualitate in fine, ibi: « Poenis aliis, quae contra tales promoveri ad ordines recusantes statuuntur in jure, nihilominus in suo robore permansuris. » Et sic declaravit Sacra Congreg. Concil. in Patavina, his verbis: « Canonici, qui ordines sacros debitos post mentionem sumere recusant, ab ordinario privari debent. »

tempore collationis, seu provisionis beneficii; adeo ut nemo possit beneficium huiusmodi adipisci, nisi qui actualiter illo ordine sit insignitus; uti e. g. si dicatur in tabulis foundationis beneficii, *instituitur, praesentetur sacerdos*; aut *non instituitur, aut praesentetur nisi sacerdos*.

Aptitudine vero, habitu vel potentia censendus erit ordo adnexus beneficio, quando non requiritur ut qui eo ordine sit initiatus tunc, cum beneficium ei confertur; sed satis erit, si in ea fuerit aetate constitutus, ut intra tempus a jure praescriptum possit eodem requisito ordine initiari, hoc est intra anni spatium recensendam a die inceptae pacificae possessionis beneficii. Cap. *Licet*. canon. 14 de Election., et cap. *Commis* 35, tit. eod. Clement. *Ut ii* 2 de Aetate et qualitate ordinand. Consulatur laud. Canonum interpres part. ii, sect. 3, tit. 2, cap. 2, n. 3 et seq. Verum hac de re relegenda omnino sunt, quae profert Cl. auctor noster in verb. *Capellania*, n. 31 et seq., ubi hanc diversam rationem adnexionis ordinis ad beneficia relatam ad capellanias apte, copiose, ac docte enucleat, atque illustrat.

Hac porro postrema ratione canonicatibus, ac portionibus in Cathedralibus Ecclesiis sacri ordines adnexi fuere juxta decretum Tridentinae synodi, quod occurrit sess. 24, cap. 12, de Reformat. habitu scilicet, atque aptitudine. Hinc intra tempus a jure praescriptum, hoc est intra annum legitimo impedimento cessante, uti novissime etiam sanxit Tridentina synodus, sess. 22, cap. 4, de Reformat. Ordines requisiti, sive adnexi sunt recipiendi; atque in huiusmodi secus agentes poenae statuta in Clement. *Ut ii*, qui innovantur ac confirmantur. Qua etiam parte, uti animadvertit juris canonici consultissimus Prosper Fagnanus ad cap. *Cum in cunctis*, de Elect., n. 63, per Tridentini decretum quod innumus, declaratam fuisse Clementinam *Ut ii* memoratam. Etenim per dictam Clementinam videbantur omnino non astringi obtinentes huiusmodi beneficia ad recipiendos intra anni spatium ordines requisitos; sed illud tantummodo praescriptum ut, quandiu non promoverentur, nullo modo vocem activam haberent in capitulo, ipsisque pars dimidia distributionum subtraheretur. At vero per Tridentinum disertissimis verbis omnino astringuntur infra annum, justo impedimento cessante, ordines suscipere requisitos.

Hac quoque ratione parochialibus beneficii annexus est ordo presbyteratus, scilicet aptitudine tantum, et habitu, quapropter et ipsi, qui huiusmodi parochialia beneficia fuerint adepti, infra annum a sibi commissi regiminis tempore numerandum, ut ad sacerdotium promoveantur, curare omnino debent, cap. *Licet*, canon. 14, de Elect. in 6. Quod si huiusmodi beneficia parochialia assecuti intra dictum tempus, a die inceptae pacificae possessionis numerandum, sacerdotali characterem non fuerint insigniti, severioribus poenis afficientur, scilicet ipso parochiali beneficio ipso facto, nulla etiam mentione praemissa, elapso tamen anno praefixo, privati existunt, laud. cap. *Licet*, canon. et cap. *Commis*, 35, de Elect. eod. lib. 6. Imo et si postea legitimo anno

(19. Poena privationis dimidia partis distributionum, quam incurrunt Canonici requisitos ordines intra annum non suscipientes, locum habet, quamvis intersint divinis, et officium recitent. Moneta, de Distribut. quotid., part. ii, quaest. 19, num. 30. Barbosa, de Canonicis, cap. 16, num. 15, et alii passim in cit. Clement. 2, § *Illi vero*. (20. Nec valet consuetudo, quod Canonici residentes non priventur tali dimidia parte distributionum, licet intra annum ad requisitos ordines non sint promoti; Roch. de

decursu aliquis promotus fuerit ad sacerdotium, nihilominus ipsa parochialis ecclesia, qua semel caruit, propterea quod tempus statutum ad promotionem non servaverit, nullatenus ea vice poterit ei iterato conferri, ne statutum ipsum hac ratione ludibrio sit. Ita in laud. cap. *Commis* Bonfaccius VIII. Quae profecto erunt intelligenda de Ecclesiis stricte parochialibus; adeo ut ad collegiatis Ecclesias, etiamsi alias parochiales exstiterint, non sint extendenda, uti decernit idem Bonifacius VIII, cap. *Statutum* 22, laud. tit. de Elect. in 6. Vide etiam Glossam in cap. *Licet*, Canon., laud. verb. *Parochialis*.

Illud etiam hic animadvertendum (quod etiam peculiare est huiusmodi beneficiis), quod si contingat huiusmodi clericos nondum sacerdotio initiatos ad parochialis Ecclesiae regimen promoveri, omnino ab initio debent habere animum ac voluntatem curandi, ut intra anni statuti spatium ad sacerdotium promoveantur. Si quis enim ad sacerdotium promoveri non intendens parochialem receperit Ecclesiam, ut fructus ex ea per annum perciperet, ipsam postmodum dimissurus, tenebitur ad restitutionem fructuum eorumdem, cum eos fraudulenter receperit; nisi postea forte mutata voluntate ad sacerdotium promoveatur. Ita decernit Bonifacius VIII, laud. cap. *Commis*. Cujus ratio est: quia Ecclesia beneficium curatum clerico nondum sacerdoti cum hoc onere, et tacite annexo pacto conferre solet, ut is obligatus sit intra annum sacerdotium suscipere; adeoque si ab initio contrarium animum habuerit, et gravis peccati reatu sese involvet, et onus restituendi fructus intra anni spatium perceptos subibit.

Dixi: nisi postea mutata voluntate ad Sacerdotium promoveatur. Si quis enim ab initio, cum beneficium curatum fuerit adeptus, hunc animum suscipiendi sacerdotium intra anni spatium non habuisset; at postea deposito huiusmodi iniquo animo, ac mutata prava voluntate reapse fuerit ad sacerdotium promotus, ab hoc onere restituendi fructus perceptos inde liberabitur, ut in laud. cap. *Commis* apertissime decernitur. Quod si quis a principio promoveri intendens, postea mutata voluntate promotus non fuerit, ad restitutionem fructuum non astringetur. Hoc tamen Glossa intelligendum docet de fructibus perceptis ante mutata voluntatem; secus vero de aliis postea perceptis; licet oppositum probabiliter alii sentire videantur, qui huiusmodi absolute, et simpliciter eximunt ab obligatione restituendi fructus, sive antea, sive postea perceptos. Vide Paul. Layman, lib. iv, tract. 2, cap. 14, n. 10. Denique quaeri potest, quid dicendum sit de eo, qui ab initio ad parochialem Ecclesiam promotus fuerit animo dubio et ancipiti, num intra annum ad sacerdotium vellet promoveri; an, si postea non promoveatur, ad fructuum restitutionem sit astringendus? Affirmative perquam recte respondet Sanchez, et post eum Layman loc. cit. quia in eo deest conditio requisita in laud. cap. *Commis*, ut scilicet initio habeat intentionem intra annum promovendi (Edit. NEAP.).

Curte, in reper., cap. fin. de *Consuetudine*, sect. 6, num. 39. Moneta, citat. part. II, quæst. 9, num. 5. Barbosa, loc. cit., num. 6. (21. Pœna privationis dimidiæ partis Distributionum quam incurrunt Canonici requisitos Ordines intra annum non suscipientes, locum habet, quamvis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem Canonici; Glossa, in cit. Clementina *Ut ii 2, de Ætate et qualitate*, verb. *Pars dimidia*, ibi: « Etiam si reliqua dimidia ad sustentationem ipsorum non sufficiat, et imputent sibi, cum per Ordinis receptionem hanc pœnam vitare possint; » et Glossam sequuntur passim Doctores. (22. Talis autem privatio dimidiæ partis Distributionum intelligenda est de iis solummodo distributionibus, quæ proprie, et strictè Distributiones quotidianæ dicuntur, nempe quæ dantur iis qui Horis, seu Officiis ordinariis intersunt, de quibus loquitur cit. Clement. *Ut ii 2, de Ætate, et qualitate*, non autem de extraordinariis Distributionibus, quæ dantur pro Funeralibus, seu Anniversariis Defunctorum, et aliis hujusmodi, quæ large, et generaliter Distributiones vocantur; Moneta, de *Distribution. quotidianis*, part. I, quæst. 3, num. 12. Barbosa, loc. cit. num. 15. (23. Nisi Distributiones funeralium, seu anniversariorum sint unitæ cum Horis, ut recte advertit Garcias, in addit. ad dict. part. III, cap. 4, sub num. 15, et Barbosa, in Concil. Trident. sess. 22, cap. 4 de *Reformat.*, num. 22. (24. Nullam tamen pœnam incurrunt Canonici, si ad Ordines requisitos non promoveantur intra annum propter justum impedimentum, ut esset infirmitas totius illius anni, vel si absens erat Episcopus, et commendatitiæ Litteræ habere non potuerint, vel eos Episcopus ordinare noluerit, vel his similia; prout exemplificat Glossa in cap. *Commissio 35, de election.*, in 6, verbo *Justo Impedimento*, et sequitur Glossa in cit. Clement. *Ut ii 2, de Ætate, et qualitate*, et Concil. Trident., cit. sess. 22, c. 4 de *Reform.*, ibi: « Justo impedimento cessante. » (25. Nec etiam ullam talem pœnam incurrit Canonici dispensatus a Papa, ut in ætate v. g. sexdecim annorum, vel in alia sufficienti Canonice in Cathedrali obtinere possit; nam eo ipso, quod est dispensatus circa ætatem, et provisus de Canonice, Præbenda, Fructibus, et Stallo, debet ad vocem, et ad Distributiones admitti, prout alii Canonici. Sic respondit Sac. Congregat., in Reatina, 13 Septembris 1631, et in Mediolanensi, 6 Martii 1632; sic præcise censuit, Canonice, qui propter defectum ætatis non potuit ordinari ad Sacros Ordines, et provisus fuit a Papa cum expressione ætatis, debere lucrari Distributiones quotidianas, si Choro intersit. Et in una S. Miniati habetur sic: « Carolus de Ansaldis Clericus S. Miniati ætatis

suae anno 15. provisus, et dispensatus a Sanctissimo Domino nostro Papa Urbano VIII, ad Canonice obtinendum in Cathedrali ejusdem Civitatis petit declarari se vocem in Capitulo habere, ac Distributiones quotidianas, dum Divinis Officiis interest, lucrari. Die 18 Septembris 1629, Sacra Congreg. Concil. Trident. Interpretum secundum ea, quæ ponuntur, censuit prædictum Oratorem vocem in Capitulo habere, et Distributiones quotidianas, dum Divinis Officiis interest, lucrari. » (26. Canonice autem dispensatus super ætate ad obtinendum Canonice, si promoveri non curavit ad Ordines, postquam ad legitimam ætatem pervenit, juxta formam in dispensatione præscriptam Distributiones non acquirit, quamvis Choro inserviat, ut declaravit Sac. Congr. Conc., in Florentina, 2 Januarii 1697.

(27. Canonice tamen a Sede Apostolica super ætate dispensatus non prius cogendus est ad Sacros Ordines promoveri, quam ad 22 annos pervenerit. Sic decisum fuisse a Sacra Congregatione Concil. refert Garcias, de *Benefic.*, part. III, cap. 14, num. 35. (28. Canonice in Sacris non constitutus vocem in Capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non potest. Sac. Congregat. Concil., 20 Aprilis 1602. (29. Canonice non Subdiaconus, nec vocem consultivam in electionibus, et Synodo habet. Sic decisum fuisse a Sacra Congreg. Conc. refert Garcias, de *Benefic.*, part. III, c. 4, num. 25. (30. Præsides vero in Capitulo, etiam si non sit in Sacris, in eo proponere, ac resolutiones accipere potest. Prima enim Dignitas v. gr. Archidiaconus, ad quem spectat convocare Capitulum, et in eo proponere, ac resolutiones accipere, id potest, etiam si non sit in Sacris; cum iste sit actus jurisdictionis, qui competit Archidiacono etiam in Sacris non constituto. Sic decisum fuisse a Sacra Congregat. Conc. refert Garcias, de *Benefic.*, part. III, quæst. 4, num. 16. (31. Præbato Ecclesiæ Collegiæ, etiam si Sacris Ordinibus careat, Præsidentia, ac vox in Capitulo competit. Barbosa, in Trident. sess. 22, de *Reformat.*, cap. 4, num. 9, cum variis aliis, et Nicolaus Garcias, in addit. ad d. c. 4, sub num. 26, ubi subdit, in illis non procedere dict. Clement. *Ut ii, de Ætate, et qualitate*; et Concil. Trident., dicta sess. 22, de *Reformat.*, cap. 4. (32. Canonice in Ecclesia Collegiata habens Canonice, cui neque Jure communi, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto, adnexum est aliquis Ordo, præsertim Sacer, obtinere potest, et percipere Distributiones, licet nunquam hujusmodi Sacrum Ordinem suscipiat, sed simplex Clericus remaneat; Moneta, de *Distribut. quotid.*, p. II, q. 19, n. 27. (33. Ipse tamen Canonice in Collegiata, nisi sit in Sacris, vocem in Capitulo habere non potest; Stephan. Gratian., *Discept. forens.*, t. IV, c. 482, n. 20, cum seq. Barbosa, in Trident., sess. 22, de *Reformat.*, c. 4, n. 5, et de *Canonice*, cap. 37, n. 10. Sell., in *Selectis Canon.*, c. 2, num. 4, et sic censuit Sac. Congr. Conc., sub die 8 Augusti 1621. Et novissime in Romana Vocis in Ca-

pitulo, die 22 Julii 1842, in qua a Canonice Ecclesiæ Collegiæ S. Mariæ in Cosmedin proposito dubio: « An Canonice Clerici Ecclesiæ Collegiæ S. Mariæ in Cosmedin intervenire possint in Capitulo, inibique habere vocem activam in casu, etc. » eadem Sacra Congregat. Concil., die, et anno, quo supra respondit: « Posse intervenire, sed non habere vocem; » juxta Clementin. *Ut ii 2, de Ætate, et qualitate*, et Concil. Trident., sess. 22, de *Reformat.*, cap. 4, jam a nobis allegat., ibi sub num. 31, et aliis.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(34. De varia Ecclesiæ disciplina circa ætatem Canonice Ecclesiarum Cathedralium, tum Collegiarum, agit Laur., de *Ætat. ad Beneficia requisita*; cap. 9, tum cap. 12. (35. In præsens autem, ut ait Auctor, in Ecclesiis Cathedralibus, in quibus non est facta distributio Ordinum, ætas in Canonice requisita est annorum 22, ut firmavit Rota in Cracovien. Canonice, 28 Junii 1743, coram bon. mem. de Vais. (36. In Collegiatis vero Ecclesiis, in quibus consuetudo vel statutum Ordinem sacrum Canonice haud adnexit, sufficit in Canonice

(1) Saluberrimum Tridentini Concilii decretum bono fidei, et religionis conditum, ne tabidæ pecudes reliquum Christi gregem inficere possint, atque ita æternæ morti addant, prostat sess. 24, cap. 12, de *Reformat.*, cujus hæc sunt verba: « Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito coram Generali ejus Vicario, seu Officiali, orthodoxæ suæ fidei publicam facere professionem... Provisi autem de canonicatibus, et dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. » Quæcumque porro ad hujusce decreti explanationem, ac rectam intelligentiam facere videntur, dilucide, ac copiose edisserit Cl. auctor, num. 29, rectissime docet hujusmodi provisos fidei professionis muneri non satisfacientes in conscientie foro, et ante omnem judicis sententiam adstrictos esse ad restituendos fructus quoscumque perceptos post elapsos duos menses, atque argumentis pluribus eandem tueri sententiam, atque confirmat; adeo ut videatur rem omnem extra quamcumque dubitationis aleam reposuisse. Illud tamen addendum videbatur, quod oppositæ sententiæ omnino jugulum petit, eamque penitus, atque ab imis fundamentis evertit. Hanc scilicet Tridentini legem de restituendis fructibus perceptis propter non emissam fidei professionem, non esse pœnalem, ut somniant adversarii; sed esse inhabilitantem, aut conventio-nalem, atque conditionalem; quod patet abunde ex ipsis Tridentini verbis supra adductis. Hujusmodi porro leges, seu pœnæ, ut locum habeant, atque effectum sortiantur, nullam exquirunt judicis sententiam, ut unanimi theologorum consensu constat. Lege Salmanticens. de *Præcept. Decalog.*, tract. 21, cap. 2, punct. 7, num. 82 et 85.

Quantum porro spectat ad illos, qui hujusmodi fidei professionem omiserint ex ignorantia, inadvertentia, atque oblivione invincibili, ipsos a gravi peccati reatu immunes esse recte resolvit auctor noster, atque ex solidis, exploratis, atque indubiis theologiae principiis id ipsum evincit. At num vero hujusmodi fructuum perceptione priventur, non secus ac ceteri culpabiliter omittentes hujusmodi fidei professionem,

cis ætas 14. annorum, ut respondit idem Sacrum Tribunal in Nepeina Canonice, 3 Julii 1750, cor. bon. mem. Vicecom. (37. Quando vero consuetudo vel statutum dicatur adnexuisse, necne, Ordinem Sacrum Canonice, vide apud Rotam in dicta Nepeina Canonice, 3 Julii 1750, coram dicto Vicecom.

(38. Interdum onus susceptionis sacri Ordinis afficit Canonice, non item est adnexum Canonice; de hoc, tum de effectibus diversis inde promanantibus consule Rotam in Leodien. seu Aquisgranen. Canonice, 15 Januarii 1734, coram Eminentissimo Crescentio.

ARTICULUS IV.

Canonice et Dignitates, quoad fidei professionem, et pœnas eam omittentium.

(1. Canonice et Dignitates Ecclesiæ Cathedralis tenentur a die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses fidei professionem facere, non solum coram Episcopo, vel ejus Vicario Generali, sed etiam coram Capitulo. Sic expresse statuit Concil. Trident. sess. 24, de *Reform.*, cap. 12, vers. *Provisi* (1);

nihil omnino edicit Cl. auctor; at non levis controversia est inter theologos, et canonum interpretes, quam hic ad cumulum breviter indicare atque extricare non pigeat.

Barbosa, alique complures eisdem ex sola ignorantia, aut oblivione omittentes fidei professionem ab onere restituendi fructus perceptos eximendos contendunt; cum enim hujusmodi Tridentini legem non nisi mere pœnalem accipiant, excusatos ex ignorantia, aliaque consimili circumstantia a culpa reatu, a pœnæ quoque debito eisdem excusari necesse est. *Sine culpa enim non est aliquis puniendus.* Reg. 25, *Juris*, in 6. At vero Salmanticens. loc. cit., n. 84, contrarium docent ac tueri; hujusmodi scilicet in allata hypothesi adhuc adstringi ad restituendos fructus perceptos juxta allatam Tridentini sanctionem, etiam ante judicis sententiam, licet minus efficaciter id ipsum probare videatur. Ast ipsorum sententiæ probabilior nobis visa est; quod ut dignoscatur, in memoriam hic erunt revocanda, quæ ex probatissimis theologis quivis, uti arbitramur, addiscere potuerit.

Duplicem nimirum distingui irritationem, unam pœnalem, qua in odium personæ, ejusve actionis actus decernitur nullus, atque irritus. Hujusmodi autem irritatio, ut locum habeat, regulariter loquendo, culpam supponit; ut in beneficiato, cui irrita decernitur beneficii fructuum perceptio propter intermissam horarum canonicarum recitationem. Concilium Lateranens. V, sub Leone X, sess. 9. Alteram vero non pœnalem, sive legalem, quando actus nullus etiam decernitur, non in alicujus delicti pœnam, sed propter bonum publicum, et commune. Postremam istam irritationem, cum culpam minime supponat, neque propter ipsam sit imposita, etiam seclusa culpa, effectum suum sortiri debere nemini dubium esse potest. Hujusmodi porro reputanda erit irritatio fructuum perceptorum per Tridentinum decreta propter intermissam fidei professionem; cum illa præcipue sancita fuerit propter bonum fidei, ac religionis, ut hac ratione oves a lupis facilius scerni possint; atque ut pastores ac præceptores in Ecclesia in fide firmati reliquos pro suo munere fideles rectæ fidei regulas edocere possint, atque erudire. Itaque, ut paucis res omnis comprehendatur, irritatio facta propter bonum publicum nullam supponit culpam. Atque hujusmodi est irritatio, de